

1. IKASTURTEA

IZENDAPENA: **Kimika Orokorra-I / Atala: Kimika Organikoa**

IKASTURTEAREN BUKAERAN MENDERATU BEHAR DIREN KONTZEPTUAK

I.- KONPOSATU ORGANIKOEN NOMENKLATURA ETA FORMULAZIOA (9-11 Ikasgaia)

Erradikalak eta funtzio-taldeak.

I.U.P.A.C. Nomenklatura sistema. (erroa, aurrizkiak, atzizkiak, lekutzaileak, biderkatzaileak)

Ordezkatzaileak eta kate nagusia.

Erradikal adarkatu, bikoitz eta hirukoitzak.

Hidrokarburo monoziklikoak, zubidunak eta espiranikoak.

Erradikal aromatikoak.

Hidrokarburo polizikliko kondentsatuak.

Izen erradikofuntzionala eta ordezkapen-izena.

Funtzio taldeen lehentasun arauak.

Formula enpiriko eta molekularrak.

Egitur-formulak.

Asegabetasun maila.

II.- KONPOSATU ORGANIKOEN ISOMERIA ETA ESTEREOKIMIKA (12-14 Ikasgaiak)

Isomeria konstituzionala: kate-adarkadura, posizio-isomeria, funtzio-izomeria.

Tautomeria.

Konformazioa, konformeroak eta analisi konformazionala.

Konfigurazioa.

Newman-en projekzioak.

Konformazio alternatuak eta eklipsatuak.

Gauche efektua.

Tentsio angeluarra.

Talde axial eta ekuatorialak.

Interakzio 1,3-diaxiala.

Eliel-en energia

cis-trans Isomero geometrikoak

Cahn-Ingold-Prelog (CIP) lehentasun arauak.

E/Z Nomenklatura.

Molekula kiralak.

Enantiomeroak.
Karbono asimetrikoa eta zentru estereogenikoa.
Nahaste errazemikoak.
Fisher-en projekzioa.
D/L nomenklatura.
R/S nomenklatura.
Ardatz estereogenikoak.
Molekula disimetrikoak.
Diastereomeroak.
Meso formak.

III.- ERAGIN ELEKTRONIKOAK MOLEKULA ORGANIKOTAN (15 Ikasgaia)

Lewis-en egiturak.
Zortzikotearen araua.
Karbonoaren orbital atomiko hibridoak.
Karbonoaren σ eta π orbital molekularrak.
Lotura bakuna, bikoitza eta hirukoitza.
Muga-orbital molekularrak: HOMO eta LUMO.
Elektronegatibotasuna.
Loturen polarizazioa.
Efektu inductiboa (I+), (I-).
Loturen konjokazioa.
Efektu konjokatzaila (K+), (K-).
Erresonantzia elektronikoa: egitura kanonikoak eta mesomeroak.
Egitura kanonikoen adierazgarritasuna
Aromatizitatea.
Hückel-en araua.
Ordezkapenak, adizioak, eliminazioak, transposizioak eta kondentsazioak.
Erreakziobide elementalak eta sekuentzialak.
Erreakzio-profila.
Trantsizio egoera.
Erreakzio artekari organikoak: erradikal libreak, karbokatioiak eta karbanioiak.
Artekari egonkortuak: ordezkatzaileen eragin inductiboa, eragin konjokatzaila (erresonantzia)
Hiperkonjokazioa.

IV.- KONPOSATU ORGANIKOEN ERREAKTIBITATEA (16 – 19 Ikasgaiak)

Ordezkapen nukleozale bimolekularra (SN2).

Ordezkapen nukleozale monomolekularra (SN1).

Brönsted-Lowry-ren Azido/baseak.

Azido eta base sendo eta ahulak.

Lewis-en Azido/baseak.

Nukleozaleak eta elektrozaleak.

Eliminazio bimolekularra (E2).

Eliminazio monomolekularra (E1).

Erreakzio lehiakorak.

Selektibotasuna.

Katalisia.